

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927 július 12 Kedd

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 154 szám

5687 Tamuz 12

A máramarosi győzelem

Irtá: Dr. Fischer József, a Zsidó Választási Blokk elnöke

Paradoxonnak látszik. Listánk számszerű kisebbségben maradt és az ellenzéki jelöltek közül csak egy: a listafő jut mandátumhoz. A zsidóság szempontjából mégis messze kiható jelentőségű erkölcsi győzelemről számolhatok be.

Fegyveres hatalom nem segített. Fizetett kortések raja nem állt szolgálatomra. Nem rendelték fogadásomra diszküldöttségeket, hacsak a mindenütt nyomomban lévő csendőrséget és detektívhadat ilyenek nem tekintjük. A demagógia fegyvereit is az ellenpárt csillogtatta velem szemben, az én demagógiám, amelynek elnyomására sokszáz csendőr és rendőr volt mozgósítva, a rámkényszerített mozdulatlanságban és némaságban állott. Nem szentségtelenítettem meg az istenházát kortesbeszédemmel. Nem ettem és nem itattam, pénzen sem vásároltam voksokat. Senkit meg nem félemlítettem és meg nem vertem, hamis ígéretekkel sem vezettem félre a nyomoruságukban hiszékenységre annyira hajló zsidó választókat. Röpíratok ezreibe nem szórtam rágalmakat és fenhéjázó hazugságokat.

Nem denuncióltam, halottakat szavazásra fel nem vonultattam, szerencsétlen vergődő zsidó existenciákat hamis igazolványokkal való szavazásra nem kényszerítettem...

Mind e nemes harci eszközöket és az erőszakos választások arzenáljának megannyi más fegyverét ellenfeleim vonultatták fel ellenem.

Mint a zsidó nép egyszerű fia, egyedül baktattam le Szigetre, egyedül jártam be a máramarosi bérceket. Nyomomban a riasztó hírek serege és a mindenkit megfélemlítő szuronyok. És tarsolyomban semmi más, csak egy becsületes küzdelemben eltöltött élet, amelyről mindenki tudta, hogy önzetlenül a zsidóságnak van szentelve, meleg zsidó szív, amely telítve van aggódással a sokat szenvedett zsidó nép sorsáért s végül küzdelemben megacélozódott akaraterő, hogy a szenvedések népének sorsán magam s fegyvertársaim erejével könnyítsek.

Ez volt egész uti felszerelése. Ahogy végigszáguldottam a máramarosi havasok ölnén, a félénken és lopakodva körém csoportosult zsidók riadt tekintetéből lépten-nyomon ezt olvastam ki: Hát miért, hogy nem is szólhat hozzánk? Hát miért, hogy csendőrökkel huza-kodva, puskatüstől üzelve, gonosztevő módjára kísértetve kell köztünk megjelenjen az erdélyi zsidóság egyik vezetője? A lelkekből fakadó, de csak a szemekben olvasható kérdésre az én némaságom volt a mindent megmagyarázó válasz, amely súlyos vádbeszéd volt egyszermind a polgári jogokat eltipró és az emberi méltósággal sem számotvető féktelen választási terror ellen.

A tekintetek találkoztak, nyomoruságtól kiaszott vézna kezek szoritották meg kezemet és mi tökéletesen megértettük egymást.

Nem volt már szükség programbeszédre. Felébredt a zsidó öntudat, amelyet annyiszor igyekeztek mesterségesen elaltatni, vagy fenyegetésekkel megriasztani: és a máramarosi zsidóság, az ütött, az üzött, a kenyértelen és szenvedő nagy többségben leszavazott a zsidó jelöltre.

Lehetetlen erről másként, mint a legőszintebb meghatottság hangján írni.

Néhány anyagiakban, vagy másként érdekelte liberális kortes előszeretettel terjesztette a máramarosi zsidóságról azt a rágalmat, hogy ennek a tömegnek nincs öntudata, parancsszóra szavaz és rémhírek terjesztésében lelketlenül igyekeztek kihasználni azt a függő helyzetet, amelyben a zsidóság egyrésze a hatóságokra

való utaltságánál és vigasztalan gazdasági helyzeténél fogva van.

Amde a máramarosi zsidóság elszántan kitartott a zsidó szolidaritás mellett. Dacolva a veszélyekkel, öntudatos vallomást tett amellett, hogy a zsidó nép egységéhez kötötte sorsát és ezért minden áldozatra kész. Felemelő hatalmas cselekedet volt ez. Méltó válasz a kishitűeknek és lélekfúróknak, az üzleteseknek és saját árnyékuktól is remegőknek: becsületes szókimondó zsidó válasz, amely minden időkre eloszlatja a máramarosi zsidók meghunyászkodásáról tervszerűen terjesztett híreszteléseket. A máramarosi zsidóság öntudatos és bátor megnyilatkozása a szavazó urnák előtt ragyogó példája a zsidó összetartásnak és mintaképe lehet a tudatos és fegyelmzett áldozatkésznek.

A zsidó népi öntudat fényes győzelmet aratott. És ezért beszéltünk máramarosi győzelemről, ha pillanatnyilag nem is jutott mandátumhoz a zsidóság.

Hetek óta ez az első alkalom, amikor a máramarosi zsidósághoz nyíltan szólhatok. Első szavam legyen hát a szívem mélyéből fakadó hála és az elismerés szava. Egy szebb zsidó jövő reményében köszönöm elvtársaim példátlan bátor magatartását, amellyel minden fenyegető veszedelem és üldöztetés ellenére nyíltan helyálltak és harcoltak igazi ügyünk győzelméért. És a zsidó újjászületésben való rendíthetetlen hittel, forró kézzel hálálom meg drága máramarosi zsidó testvéreim hittételét, a zsidó népiességben való összeforrottságunk mellett.

Bratianu formalitásból újra felajánlja Maniunak a kollaborációt

A szenátusi választásokon nyolcvanöt százalékos többséget szerzett a kormány

(Bucuresti-Bukarest, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi lapok arról adnak hírt, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök még a parlamenti ülészek megkezdése előtt újabb kollaborációs ajánlatot tesz Maniunak. Ez azonban valószínűleg csak egyszerű formalitás lesz, mert a nemzeti parasztpárt el van határozva saját politikáját folytatni.

A „Lupta“ értesülése szerint az összes pártok hajlandók hozzájárulni ahhoz, hogy Jorgának nem állítanak ellenjelöltet és így módját fogják ejteni annak, hogy ismét bekerülhessen a parlamentbe.

A kamara korelnöke Vaitoianu tábornok lesz, a szenátusé pedig Presan tábornok.

A parlament egyébként július 17-én összejut. Ez az ülészek azonban csak 15 napig fog tartani és tartama alatt, mint legsürgősebbet, megszavazzák a vasuti törvényt. Revízió alá veszik azonkívül az Averescu-kormány minden tevé-

kenységét és azokat a törvényeket, amelyek a kormány szempontjából hátrányosak, hatályon kívül fogják helyezni.

A választások lezajlása után a nemzeti parasztpárt és a liberális párt a jövő héten tartja meg értekezleteit, amely alkalommal dönteni fognak afölött, hogy a több mandátumot nyert képviselők melyik kerületre optálnak.

Titulescu külpolitikai expozéja

Titulescu külügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit és ismertette előttük külpolitikájának alapelveit, amelyek a nemzetközi renden és az európai status quonak minden eszközzel való megvédésén alapulnak. Románia barátilag közeledik Európa összes államaihoz, kimélyíti amennyire csak lehetséges a kisan-tanttal és Lengyelországgal való kapcsolatait és igyekszik szorosan együttműködni Franciaországgal, Olaszországgal és Nagybritanniával.

Kilencvenhat liberális, tizenöt nemzeti parasztpárti és két kisebbségi szenátor

(Cluj-Kolozsvár, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi szenátusi választások viszonylagos nyugalomban folytak le az egész országban. A választási nyomás alkalmazkodott az „érett testület“ érettkorú választóíhoz és a hangos incidensek helyett szelidebb, de szintén nem kevésbé eredményes eszközökkel történt a választások irányítása.

A választójogi törvény a szenátusi választásokról úgy intézkedik, hogy a relatív többséget elért listát teljes egészében megválasztottnak

deklarálják. Ez magyarázza meg azt, hogy a szenátusi választásokon a liberális párt közel nyolcvanöt százalékos többséget ért el. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a jogszerinti szenátorok csaknem kivétel nélkül liberális érzelműek, akkor kiderül, hogy a kormánynak a szenátusban még a kamarai többséget is messze felülmúló fölénye lesz.

A szenátusi választások karaktere egyébként nagy vonásokban megegyezik a kamarai választások helyzetével. Erdélyben egy-két kivételtől

ny és

(Büdös-
ai vonal)
Kényelmes
keresztény
hely, feny-
aponta tér-
ügyelet.

ber 15-ig
árak. Elő-
őigazga-
re

yva

gek,
akok
Cluj
on 910.

00 L.

ök

k

fi- és

nság!

dése
napig

ában

letben

ZIPHUR

eltekinve, a nemzeti parasztpárt listája győzött, míg a többi területeken csak a liberális párt szerzett mandátumot. Részletes jelentéseinket itt adjuk:

A télihivatalos távirati iroda jelentése szerint a szenátusi választások nyugodtan folytak le. Az országban sehol incidensek nem voltak. 113 szenátusi mandátumból a liberális párt 96-ot szerzett meg, a nemzeti parasztpárt 15-öt és pedig Fehér-, Fogaras-, Kolozs-, Kisküküllő-, Naszód-, Temes-, Szilágy-, Szörény- és Szamosmegyékben, a kisebbségi blokk két mandátumot, Csik- és Nagyküküllőmegyékben. A nemzeti parasztpárt a regátban, Beszarábiában és Bukovinában egyetlen mandátumot sem tudott szerezni.

A kolozs megyei választások

Kolozsváron gyér érdeklődés mellett zajlottak le a szenátorválasztások. A négy kolozsvári kerületben mindössze 3004 szavazatot adtak le. Ezek közül 1430 szavazatot kapott a kisebbségi blokk, 1064-et a nemzeti parasztpárt, 461-et a liberális párt és 49-et az averescanusok.

A kolozs megyei szavazatok végeredményeképpen a nemzeti parasztpárt abszolút többséget kapott. A nemzeti parasztpárt 8134 szavazatával szemben a liberális lista 3488, a kisebbségi blokk 2419, az averescanus lista pedig mindössze 210 szavazatot kapott.

A választás eredményeképpen Kolozs megye választott szenátorai dr. Tamásiu Simon és dr. Poruțiu Bălinț mindketten nemzeti parasztpártiak.

Letartóztatások és visszaélések

Erdélyben legfőképpen Arad- és Temes megyében nyilatkozott meg a választási terror, ahol az ellenzéki szavazók elé különböző nehézségeket gördítettek. Arad megyében a liberális érzelmi választókat — hír szerint — igazoló irásokkal látták el és a kordonon belül csak az ilyen speciális igazolvánnyal rendelkező választópolgárokat engedték be. Arad megyében ennek dacára a nemzeti parasztpárti lista szerzett fölényes többséget. A nemzeti parasztpárt 7900 szavazatával szemben a liberálisok 2200 szavazatot kaptak.

Temes megyében különösen a kisebbségi blokk ellen irányultak a hatósági tulkapások. A prefektus rendeletére letartóztatták Muth Gáspár dr.-t és Blaskovics Ferenc dr.-t, a bányászati svábok vezéreit. Hasonlóképpen még 58 sváb vezért fogatott el. Ugyanígy a karhatalom előállította dr. Veteráni Viktort, a temesvári magyarpárti tagozat elnökét is.

Marostordamegyében a liberális lista győzött. A megválasztott szenátorok Rusu esperes és Bürger Albert gyáros.

Részletes eredmények

A többi erdélyi megyékben az eredmények a következők:

Szamos megye: Nemzeti párt 12.820, liberális 3.941.

Naszód megye: Nemzeti párt 5.870, liberális 1.650, Averescu 1.592.

Kisküküllő megye: Nemzetipárt 7.000, liberális 2.500, magyar párt 500.

Torda: Liberális 8.771, nemzeti párt 4.721.

Biharmegye: Leadtak 24.536 szavazatot. Ebből liberális 17.091, nemzeti párt 6.908, megsemmisítettek 507, visszautahitottak 217 szavazatot.

Szenátorok lettek: Dr. Zigre Miklós, Hurzumisca bukaresti egyetemi tanár, Jacobi Emil ügyvéd és Taucă Vasile tanfelügyelő.

Szatmármegye: Nemzeti párt 6625, liberális 5606, kisebbségi 3368, pártonkívül 1222, Jorgapárt 687, averescanus 144.

Megválasztott szenátor dr. Bohatiel Coriolan.

Szilágy megye: Liberális 3219, kisebbségi 8572, nemzeti párt 13.367.

Megválasztott szenátorok dr. Aciu Sándor és Trufás Traian.

Máramaros megye: Liberális 6416, nemzeti párt 1167. Bălea Simon szaploncai esperes, nemzetipárti jelölttel szemben, Andrea Arthur jodi esperes, liberális jelölt lett a szenátor.

A nemzeti parasztpárt a kamarai választások hatása alatt nem delegált bizalmiakat. Bukovinában, Beszarábiában és a regátban az ellenzék egyetlen mandátumot sem kapott.

Összeszámolás bizalmiak nélkül

Dévai tudósítónk jelenti: A *hunyad megyei szenátorválasztás* a következő eredménnyel végződött: Liberális 16.822, nemzetipárti 13.486, averescanus 361. Míg a képviselőválasztásokon a liberális párt minimális többséggel győzött, addig a szenátorválasztásoknál óriási a liberális többség, ami annak tulajdonítható, hogy a szavazatok összeolvasásánál az ellenzéki bizalmiférfiakat eltávolították az urnáktól.

Burjánfalván érdekes körülmények között történt dr. Campian Simon, volt prefektus, averescanus bizalmiak az eltávolítása. Frine Sándor bíró felszólította Campiant, hogy hagyja el a szavazótermet. Mikor látták, hogy Campian eltávolítása semmi uton-módon nem megy, az elnök, bár ez szigorúan tiltva van, eltávolított a helyiségből. Ekkor bejött a terembe néhány berugott parasztleány, akik valami régi per ürügye alatt megtámadták a volt prefektust. Campian segítségért folyamodott. A segítségére siető tizenöt katona úgy öt, mint a

Kik lesznek az erdélyi képviselők a kamarában

A választási eredmények alapján nagy vonásokban már meg lehet állapítani, hogy kik fognak részt venni a jövő héten összeülő parlament fontos és felelősségteljes munkájában. Alább közöljük a huszonhárom erdélyi vármegyében bekerült képviselőket. Ez a névsor, amelyet a belügyminisztérium állított össze, utólag módosításokat fog szenvedni, részint az által, hogy a több helyen is megválasztott képviselők csak egy mandátumot trthatnak meg és a többit az illető párt más jelöltjeinek kell átengednie, részint pedig a várható petíció folytán, ha a központi választási bizottság megsemmisíti az első választásokat és az illető kerületekben új választások magatartását rendeli el. Megyék szerint az új erdélyi képviselők névsora a következő:

Alsófehérmegye: Nicolaie Chirculescu liberális, Jon Rușu Abrudeanu liberális, Maniu Gyula nemzeti parasztpárti, dr. Jon Pop nemzeti parasztpárti, dr. Emil Pap nemzeti parasztpárti.

Arad megye: Arthur Văitoianu tábornok liberális, dr. Groza Joan liberális, dr. Lazar Alexandru liberális, Xenin Constantin liberális, Ursu Jon liberális, Episcopescu Nicolaie liberális, Lupaș Gheorghe liberális, Pop-Csicsó István nemzeti parasztpárti, dr. Jakabffy Elemér magyar kisebbségi.

Biharmegye: Mosoiu Traian tábornok liberális, Tarău Josif liberális, Fintescu V. Joan liberális, Mosoiu Tiberiu liberális, Gombos-Ulpiu Traian liberális, Fodor Petru liberális, dr. Bleda Vasile liberális, Vaida-Voivod Sándor nemzeti parasztpárti, dr. Kócsán János kisebbségi.

Brassó megye: Lepadatu Alexandru liberális, Voicu Nitescu nemzeti parasztpárti, Connerth Fritz kisebbségi.

Csik megye: Bogdani Stefan dr. liberális, László Dezső dr. kisebbségi, Willer József dr. kisebbségi.

Fogaras megye: Oromulni Mihail liberális, Popa-Lăseanu Gheorghe liberális, Dobrescu Aurél dr. nemzeti parasztpárti.

Háromszék megye: Iteanu Alexandru dr. liberális, Raută-Răuceanu Licențiu dr. liberális, Szentkeresztly Béla báró kisebbségi.

Hunyad megye: Tătărescu Gheorghe liberális, Panaiteanu Jon liberális, Valcu Jon liberális, Burșon Constantin liberális, Oprea Mircea liberális, Constantinescu Dumitru liberális, Moldovan Constantin liberális, Patrulius Radu liberális, Vlad Aurél dr. nemzeti parasztpárti.

Kolozs megye: Lepadatu Alexandru liberális, Banescu Nicolaie liberális, gróf Bethlen György kisebbségi, Vaida-Voivod Sándor nemzeti parasztpárti, Hatiegan Emil nemzeti parasztpárti, Dan Sever dr. nemzeti parasztpárti.

Kisküküllő megye: Folea Emil dr. liberális, Leon Gheorghe dr. liberális, Gyárfás Elemér dr. kisebbségi, Coltor Ion dr. nemzeti parasztpárti.

Krassó megye: Duca G. Ion liberális, Tătrescu Stefan liberális, Contiatu Iancu liberális,

verekedő legényeket letartóztatta és órák hosszát tartották fogva. Ennek eredménye természetesen az volt, hogy a szavazóhelyiség udvarán a liberális párt nagy fölényrel került ki Burjánfalván.

A nemzeti párt ezen eset miatt kontestációt nyújtott be a törvényszékhez az egész hunyad megyei szenátorválasztás megsemmisítése végett. A kérést érdekes román példabeszéddel kezdik: „Turcul te bate, turcul te judecă”, vagyis a parlament, amelyhez benyújtják majd a megsemmisítés iránti kérést, az nem fog tudomást venni a burjánfalvai esetről.

Vulkánban majdnem ugyanannyi adott le szavazatot, mint amennyi a képviselőválasztások alkalmával, holott ez abszurdum, mert a szenátorválasztásokon csak negyven éven felüliek vehetnek részt.

Általában a szenátorválasztások alkalmával a liberális párt terrortal dolgozott és mindenütt azon voltak, hogy az ellenzéki bizalmiakat eltávolítsák a szavazóhelyiségből.

Hubian Nicolaie dr. liberális, Vlad Aurél dr. nemzeti parasztpárti.

Maros megye: Constantinescu Tancred liberális, Orbán Balázs liberális, Jonescu Nicolae liberális, Dan Emil liberális, Szoboszlai László dr. kisebbségi, Popescu Adrian dr. nemzeti parasztpárti.

Máramaros megye: Mihályi Péter dr. liberális, Urdea Jon liberális, Condruș Mihail liberális, Juga Gábor dr. nemzeti parasztpárti.

Naszód vármegye: Konert Artur dr. kisebbségi, Vajda-Voivod Sándor nemzeti parasztpárti, Pop Leonida nemzeti parasztpárti.

Nagyküküllő vármegye: Florescu Th. Joan liberális, Solomonescu Constantin liberális, Hans Ottó Roth kisebbségi, Román Dionisie dr. nemzeti parasztpárti.

Szamos megye: I. G. Duca liberális, Tisu Eugen dr. liberális, Simiar Sd. liberális, Matei Joan dr. liberális, Vlad Aurél dr. nemzeti parasztpárti.

Szatmármegye: Saveanu Nicolaie liberális, Dragos Teofil dr. liberális, Protopopescu N. dr. liberális, Tibil Jon dr. liberális, Paál Árpád dr. kisebbségi, Popoviciu Mihály nemzeti parasztpárti.

Szeben megye: Trifon Gábor liberális, Prodan Juan dr. liberális, Popovici Mihály dr. nemzeti parasztpárti, Miksa Livius dr. nemzeti parasztpárti, Man Dumitru nemzeti parasztpárti.

Szilágy megye: Mosoiu Traian tábornok liberális, Labontiu Emil dr. liberális, báró Jósika János kisebbségi, Maniu Gyula dr. nemzeti, Deleu Victor dr. nemzeti parasztpárti, Osianu Gábor dr. nemzeti parasztpárti.

Szörénymegye: Lănescu Traian liberális, Horumb Nestor liberális, Garda Gheorghe dr. liberális, Brediceanu Caius nemzeti parasztpárti, Cochu Jan nemzeti parasztpárti, Lugosian Jon nemzeti parasztpárti.

Temestorontálmegye: Cozma Aurél liberális, Imbroane J. Avram dr. liberális, Rausch Mihály dr. liberális, Pella Espasian liberális, Brudariu Adrian liberális, Gheorghievici Lucian dr. liberális, Nistor Dimitrie dr. liberális, Sanin Petru liberális, Krauter Ferenc dr. kisebbségi, Boctu Sever nemzeti parasztpárti.

Tordamegye: Cipaianu Gheorghe liberális, Pop Stefan liberális, Condrea Vasile liberális, Moldovan Valér nemzeti parasztpárti.

Udvarhely megye: Tanasescu Constantin liberális, Szász Mihály liberális, Gheorgescu B. liberális, Papp Zacharias Eudre liberális.

Mercedes iógép világmárka

A legújabb modell felülmul minden más gyártmányt szépségben, tartósságban és olcsóságban. Kérjen ajánlatot LEPAGE-től, CLUJ.

Románia olimp

Az Uj Kelet Amióta az 1924-es sikerrel lezárultak, alatt nem sportkörök ságát adta annak amelynek gerincét a találódásához vezető olimpiász, a sok hiba be, hogy mily messz kénytelen megismétlődő készületek intenzív nemzet részvétele. régi közmondás és mentum nem volna találkozására, legyen nünk, hogy a nemz köze ehhez. Avagy sportember és majdnélzás készüldés foly olimpiász megtartása világraszóló erőprób az előnyöket, amely den ország számára eléggé ismeretes. Cs alig egy év választ dami olimpiai játéko

Románia még s ben, a romániai sport lisan keveset hallat készítéseit illetőleg. a Holl. Olimp. Biz lemlem kísérni egy munkálatait, mint a zatát, amelyekben magukat a részvét sportágak számának Nemrégben az o

hogy a többi állam szemben, Románia közölt, hogy az olim de a hockey-jal ve egész, amit itten pont a három román nagyobb meglepetés kezik meg az olim közi stb. vizsályok és Románia, amely a budapesti váloga külföldi sportkörök sport felé, egyált nem kér szul vend való részvétel célja ami a legfontosabb lesz-e, ha az első a romániai játékos niszjátékosai vanna a tenniszjátékok h problémájáról dönt nem volna jó kész bicionálja a román legutóbb Amsterd a kifizetett díjak k 25 állam benevezte

Japán, a felke tart fenn a N. A kis Luxemburg az előkészületeket gondoskodik. Ugy ország, Magyaror mind, mind gond szá"ásolásról s

Ideg

8

a 70 ággal

N

CLUJ

CLUJ

találják. Nap

orvosi

A FAMILIA kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

Románia és az 1928-as olimpiai játékok

Az Uj Kelet hollandiai tudósítójától.

Amióta az 1924-es párisi olimpiai játékok oly fényes sikerrel lezárultak, az egész művelt világ — amely alatt nem sportköröket is értek — tanubizonyosságát adta annak a nagy érdeklődésnek, amelynek gerincét a nemzetközi sportnívó orientálódásához vezető cél képezte. Éppen a párisi olimpiász, a sok hibájával és erényével bizonyította be, hogy mily messzeható közérdek a négyévenként megismétlődő olimpiai játékokra való előkészületek intenzív organizálása és mennél több nemzet részvétele. Ép testben... stb. tartja a jó régi közmondás és ha ez az eléggé meggyőző argumentum nem volna elég a sportok nemzetközi találkozására, legyen szabad szerényen megjegyezniünk, hogy a nemzetközi békének is van rémi köze ehhez. Avagy nem tudja, nem látja-e minden sportember és majdnem minden laikus, hogy milyen lázas készülődés folyik sok országban egy olyan olimpiász megtartása előtt? Ne részletezzük az ilyen világszerte erőpróba előkészületeit, ne magasztaljuk az előnyöket, amelyek egy ilyen találkozásnál minden ország számára származhatnak, hiszen mindez eléggé ismeretes. Csúpan leszögezni kívánjuk, hogy alig egy év választ el még bennünket az amszterdami olimpiai játékoktól és

Románia még semmit sem tett ebben az ügyben, a romániai sportkörök semmit, vagy minimálisan keveset hallatnak magukról az olimpiász előkészítéseit illetően. Állandó kontaktusban vagyok a Holl. Olimp. Bizottsággal, módomban áll figyelemmel kísérni úgy az új, hatalmas stadion építési munkálatait, mint a folyton érkező jelentések sorozatát, amelyekben közeli-távoli országok jelentik be magukat a részvételre, a kiküldendő emberek és sportágak számának pontos megjelölésével.

Nemrég az olimpiai bizottság arról értesített, hogy a többi államok beküldött pontos adataival szemben, Románia igen lakonikusan csupán annyit közölt, hogy az olimpiai játékokon ohajt résztvenni, de a hockey-jal versenyekre nem nevez. Ennyi az egész, amit itten eddig Romániáról tudnak. Naponta három romániai napilapot olvasok, de a legnagyobb meglepetésemre egy árva betű sem emlékeztet meg az olimpiai előkészületekről. Egyesületközi stb. vizályok emésztik a legjobb energiákat, és Románia, amelynek válogatott futbalcsapatának a budapesti válogatott elleni fényes ellenállásáról külföldi sportkörök figyelmét terelte a romániai sport felé, egyáltalán nem organizál, nem gyűjt, nem kér szülvenciót a kormánytól az olimpiákon való részvétel céljaihoz, nem csinál propagandát és ami a legfontosabb: nem trainiroz. Vajjon csoda lesz-e, ha az első nap első percében már „lelépik” a romániai játékosokat? Erdélynek világhírű teniszjátékosai vannak, a Regát uszóirol hallat. Míg a teniszjátékok hamleti to be or not to be nagy problémájáról dönt a N. O. C. (Holl. Olimp. Biz.) nem volna jó készülődni? „Talán nincs is mi ambicionálja a romániai versenyzőket!” — hallottam legutóbb Amsterdamban. A személyes dicsőséget a kitűzött díjak kellene helyettesítsék. Körülbelül 25 állam benevezte már atlétáit, Románia még nem.

Japán, a felkelő nap országa olyan érintkezést tart fenn a N. O. C.-kal, mint ügyvivőjével. A kis Luxemburg is titkárt nevezett már ki, aki az előkészületeket organizálja s az elszállásolásról gondoskodik. Ugyanígy a távoli Uj-Zeeland, Csehország, Magyarország, Görögország, Jugoszlávia, mind, mind gondoskodtak már a szervezésről, elszállásolásról s hazájukban — folyik a munka.

Idegbajosok

gyógyulásukat

a 70 ágyval modernül berendezett

NERVA

SZANATÓRIUMBAN

CLUJ-KOLOZSVÁR

találják. Nap 300—400—500 lejtől kezdve

orvosi kezeléssel együtt

teljes ellátás

A nagy államokról nem teszünk említést, hiszen az összes merkőzések és atlétikai versenyek nyugaton mind a training jegyében folynak már most le. Bolívia ugy látszik közelebb van ide, mint Románia... Mert mondhatnák azt is, hogy Románia ban nincs számottevő játékos, atléta vagy csapat, amely egy porondra állhatna Hollandia, Dánia vagy Franciaország atlétáival. Ez nem áll. Mindenki meg van arról győződve, hogy beható mustrálás, training és egy kis segély oly lökést adna Románia sportjának, hogy az a nivőkülönbség, amitől az urak esetleg félnek, a századára zsugo-

rodna. Folyton érkeznek jelentések, hogy ez az ország ennyi százezerrel, amaz annyival szubvencionálja az olimpiai atlétákat, itt ilyen, emitt olyan intézkedések történnek. Ez a sportbarát bankár ezt tette, az a gyáros így tette... S ez a titka annak, ha egy ország a balkánizmust le tudja győzni, ami bizony-bizony a nyugatiak szemében már elefántá nőtte ki magát. Minden ország dolgozik lázasan a jövő évre, amikor Amsterdamban a világ egyik legrandiózusabb olimpiáját fogják megtartani. Csak Románia nem mozdul.

Pollák Rudolf

Tizenöt-husz év múlva új világháború lesz, amelyben a nők és gyermekek is harcolni fognak, — mondja Foch generális, a márnei győző

Páris, július 11. Foch marschall a napokban fogadta egy londoni újság munkatársát, aki a márnei csata győzójétől véleményt kért Európa jelenlegi helyzetéről és a végleges béke kilátásairól. A tábornagy a beszélgetés során kijelentette, hogy 15—20 éven belül újabb világháború lesz, amelynek arányairól könnyen fogalmat alkothatunk mindjárt az elmúlt világháború végén kifejlesztett arányokra, természetesen hozzávéve azokat a gépeket és harcászati eszközöket, amelyeket azóta fedeztek fel. A jövő világháborúban nemcsak a férfiak, hanem a nők, sőt még a gyermekek is részt fognak venni. Az emberáldozat nem lesz túl nagy, mert egyfelől a támadómódszerek óvatosak, másfelől pedig a védőeszközök tökéletesek. Ezután a pesszimista jóslat után Foch marschall azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy a béke egyedüli biztosítékát a francia—brit szövetségben látja.

Az amerikai légi flotta nagyszabású békedemonstrációt tervez Európában

(Washington, jul. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az amerikai kormány elhatározta, hogy légitámadást küld Európába egy nagyszabású békedemonstráció tartására. A flottademonstráció egyidejűleg az amerikai repülőipar fejlődését is illusztrálni akarja. A repülőgépekkel nagy szerepet játszó politikusok és híres reptőlők is át fognak járni Európába. Tizenöt amerikai repülőgép fog átjönni az Ujvilágba az Óvilág békeköveteiként. A gépeket egy amerikai repülőgép-szállítóhajó fogja szállítani az Óceán közepéig, ott a gépek fel fognak szállani és a levegőben fogják megenni a

hátralevő utat.

A légitámadás vezetője Lindbergh ezredes lesz, aki óceánjáró gépén, „Spirit of Saint Louis”-en, a légitámadás élén fogja megenni az utat. Az amerikai légitámadás sorra meg fogja látogatni az európai fővárosokat, még pedig London, Páris, Baselt, Rómát, Bécsot, Budapestet, Varsót, Prágát és Berlin. A gépek, ha csak leküzdhetetlen akadályok nem lesznek, már a jövő hónap közepén utaznak fognak indulni. Az amerikai tengerészeti minisztérium — legújabb jelentések szerint — háromszáz gépből álló légitámadás felett rendelkezik.

Ingyen vízummal lehet utazni a bázeli cionista kongresszusra

Rengeteg vendégre lehet számítani a jubiléris kongresszuson

(Bazel, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még erős másfél hónap választ el a tizenötödik cionista kongresszustól, de Bazelben már lázas előkészületek folynak a zsidó világparlament összehívásával kapcsolatban. A kongresszusi iroda minden eszközt igénybe vesz annak érdekében, hogy a jubileumi kongresszus minél fényesebb és impozánsabb külsőségek között üljön össze.

A mintavásárcsarnok vöröstermében már javában dolgoznak

az ácsok, napszámosok, szobafestők és kárpító-sok. Itt fog megnyílni augusztus 30-ikán, kedden este az első bázeli kongresszus óta a tizenötödik.

A város tele van idegenekkel, akiknek jórésze már a kongresszusra érkezett vendég. Ezek még otthon biztosították maguknak a belépésre jogosító jegyeket, minthogy a kongresszusi iroda csakis az országos szervezetek útján ad ki vendégjegyeket, de egyes személyeknek nem. Aki tehát a kongresszusra akar utazni, Erdélyben a Zsidó Nemzeti Szövetség-nél szerezheti meg a jegyeket. Tekintettel arra, hogy eddig már igen sokan foglaltak le maguknak jegyet, tanácsos az erre vonatkozó ígé-nyeket minél hamarabb bejelenteni. Erre a kongresszusra nem adnak ki egyes tülésekre szóló jegyeket, csak permanens jegyeket, amelyek az egész kongresszus tartamára szólnak. A jegyek árát később fogjuk közölni.

Mint ahogy a többi kongresszusokon történt, úgy a kongresszus ideje alatt

most is meg fog jelenni a hivatalos kongresszusi újság,

amelyből körülbelül 10—12 számot adnak ki. A kongresszusi újság előfizetési ára Romániában négy svájci frank. Az összeget leghelyesebb postautalvánnyal a XV. cionista kongresszus irodájához beküldeni.

Külön utazási iroda áll a vendégek rendel-

kezésére, amely az utazással kapcsolatos bármilyen érdeklődésre utbaigazítást ad, jegyekről gondoskodik és

turista csoportokat szervez azon vendégekből, akik a kongresszus előtt, vagy után Svájcot meg akarják tekinteni.

A romániai vendégeknek természetesen utlevéllet kell váltaniuk, míg például a csehszlovákiaknak nem kell. A svájci vízumot azonban a bukaresti konzulátus díjmentesen adja meg a kongresszusi igazolvány felmutatása ellenében.

Bazelben most van a legnagyobb szezon és így a kongresszusi irodának megkettőzött figyelmet kell fordítania a vendégek elszállásolására.

A lakásigényléseket egyenesen a kongresszusi iroda elszállásolási osztályánál kell bejelenteni.

Elsőrangú hotelben teljes penzió körülbelül 16 svájci franktól feljebb kapható, polgári szállodában már 11 frankért is lehet lakást és ellátást kapni. Pansió nélküli szoba elsőosztályú szállodában 6 svájci franktól feljebb kapható és ezért reggelit is felszolgálnak, míg egy polgári hotelben már négy frankért lehet szobát kapni, de reggeli nélkül. A reggeli Bazelben legalább egy frank, a többi étkezések pedig vendéglőben két és fél—öt frankba kerül.

LEGSZEBB

LEMEZEK

LEPAGE-nál, Cluj

A legkiválóbb gyártmányú gramfonlemezek, klasszikusak és népszerűek, nagy választékban. Látogassa meg!

Hirdessen az Uj Keletben

Ford kanosszajárása a világsajtóban

Az autókirály otromba hazugságnak bélyegzi a „Cion bölcséinek jegyzőkönyvét”, amelyet lapja is lekötött

(Cluj-Kolozsvár, jul. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ford kanosszajárása, amelyről már legutóbbi számában megemlékezett az Uj Kelet, amint az előrelátható volt, óriási port vert fel a világsajtóban. Az újabb távirati jelentések teljes részletességgel közlik Ford híres nyilatkozatát, amely az eddig közölt szövegen kívül ezeket mondja:

— Esemagában sem volt az antiszemita áramlatnak szolgálatába szegődni — írja Ford. Barátaim figyelme tettek rá, hogy azt az animozitást bizvást nevezhetném gyűlöletnek is, amelyet az amerikai zsidóság ellenem táplál, azok a gyűlölködő cikkek teljesen jogosulttá teszik ellenem, amelyek a „Dearborn Independent”-ben jelentek meg. Mélyen megszorított, hogy a „Dearborn Independent”, az a folyóirat, amelynek konstruktív célokat kellene szolgálnia, közreadta a „Cion bölcséinek” jegyzőkönyveit, amelyek, mint utóbb meggyőződtem róla, darva hamisítványok. Sajnálom, hogy a folyóirat a zsidókat megvádolta azzal, hogy magukhoz akarják ragadni az egész világ tőkét, minden ipar felett a korlátlan uralmat és hogy rágalmatokat szórt a zsidókra, akiket erkölcs-teleneknek és minden morál megvetőinek kiáltott ki. Ha én idejekorán értesültem volna erről a méltatlan és jogosulatlan támadásról, lett volna rá gondom, hogy megakadályozzam, mert

tisztában vagyok a zsidók előnyeivel.

Jól ismerem szorgalmukat, tudom róluk, hogy a köz érdekében önzetlenek, teljesen tájékozva vagyok a zsidó faj érdemei felől, amelyeket elődeik a civilizációért és az emberiség fejlődéséért kivívtak.

Sajnálkozással tagadom meg mindazokat a denunciaciókat és támadásokat, amelyek a „Dearborn Independent”-ben megjelentek

és van bátorságom nyíltan kimondani, hogy én a zsidókat téveszméknek, testvéreimnek, barátsímnak tekintem és mélyen fájjalom, hogy megbántottam őket.

Bocsánatot kérek a zsidóktól a sértésekért, amelyekkel őket akaratomon kívül illettem és ígérem, hogy amennyire csak erőmtől telik, jóvá fogom tenni azt a sok rosszat, amit ellenük tettem.

Eros az elhatározásom, hogy így fogok cselekedni és kérem azokat, akiket megbántottam, legyenek meggyőződve nagyrabecsülesemről és barátságomról.

A bécsi sajtó Ford megtéréséről

A „Neue Freie Presse” vezetőhelyen „Ford megtérése” címen foglalkozik az esettel és többek között a következőket írja:

„Henry Ford elkövette azt a hihetetlen izlésteleniséget, hogy az ugynevezett Cion bölcséi jegyzőkönyvet valóban vette. Bolond gyűjteménye ez a legbutább állításoknak, egy legenda a zsidóság képviselőinek tanácskozásáról, amelyen kitézik a világháborút és a történeti hatalmak megdöntését. Akinek öt ép érzéke van, mindjárt látja, milyen ostoba, rossz fantáziával kieszelt rablóhistoriák ezek. Az antiszemitizmusnak gyermekei Karl May-regénye, amelyből olyasmik világlik ki, mintha az utolsó évtized történelme nem lenne egyéb, mint a zsidóság sötét összeesküvése a hatalom megkaparítása érdekében, hogy aztán a világot nyomorba és káoszba, borzalomba és megsemmisülésbe döntse. Kilométeres távolságokból látni lehetett: itt szemérmetlenül hazudoznak. És Henry Ford, böles az okosak között, az ügyesek ügyese, az előrelátás, a vevőközönség pszichológiájának páratlan ismerője léprement a szélhámosoknak. És addig terjesztette ezt az ostobaságot, amíg az Unió zsidóságának legjobbjaival pörös konfliktusba jutott, többek között Aron Schapiro ügyvéddel. Amerika legnagyobb szenzációja készült ebből a perből és azt mondják, hogy a perköltségek már eddig egymillió dollárt emésztettek föl. Henry Ford egy szenátort és képviselőt vett maga mellé, akik mint elnökök jöttek. De végül mégis meggondolta, vajjon a bírak elé álljon. Nobilis és erőteljes gesztus ez tőle. Látja, hogy hajója hamis irányba megy, mire a kormányt merészen megcsavarja. Arra az egyedül helyes álláspontra helyezkedik, hogy a zsidók között is akadnak hibás jellemek, de ezeket nem szabad általánosítani. És volt bátorsága mondani: tévedtem, bocsásatok meg. Ez az ügynek föltétlenül kiengesztelő befejezése.

Kiapadt az antiszemita páncélszekrényre

A „Wiener Morgenzeitung” „Henry Ford legújabb reklámtrükkje” címen cikkez az esetről és azt írja, hogy az antiszemita internacionálé nagy törést szenvedett. Ford mindenestre férfiasabban és lojálisabban cselekedett volna, ha rágalmat és bíróság előtt vonta volna vissza. A független bíróság előtti felelősség általában nem volt Henry Ford nyére, sem Nathan Straussszal, sem Schapirával,

Száznegyvenöt halottja van eddig a szászországi árvizkatasztrófának

Két tanítót, aki az árvíz elől egy fára menekült, agyoncsújtott a villám

(Drezda, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A szászországi árvizkatasztrófáról eddig ismeretes jelentések meze mögött maradtak a borzasztó valóságok. Az első becslések szerint körülbelül negyven halottra számítottak, ezzel szemben a Berghisiebelen kifogott holttestek száma már nyolcvanukettőre szaporodott. A katasztrófának egyik legsúlyosabb momentuma az volt, amikor Gottleube helyiségben két tanító az árvíz elől egy magas fára menekült, szerencsétlenségükre azonban a villám beleszapott a

sem Hermann Bernsteinnal nem kívánt itt találkozni. Visszavonulásában tehát nem kell keresni a férfias belátást, hanem csak a nyilvánosság előtti féltelmét. Henry Ford olyan üzleti rendszerrel szerezte roppant vagyonát, hogy a legtekintélyesebb politikusok szociális veszedelemnek jellemezték. A nyilatkozatnak mindazonáltal nagy értéke van, mert hiszen Ford a kampóskeresztesek és rokonizemek páncélszekrényre volt. Mint a reklám nagymestere, mindig is tudott újabb effektusokkal dolgozni. Legújabbban egy magyar pogromhősnek küldött reklám okából néhány ezer dollárt. A kampóskereszteseknek most már új adakozó után kell nézniük. Legalább is a közeli időkre. Mert nincs kizárva, hogy Ford le fogja tagadni a nyilatkozat szerzőségét.

fába és mindkettőjüket megölte.

A szász kormány első segítségként 125 ezer márkát küldött az árvizkatasztrófának. A birodalmi gyűlésben is, amely tegnap tartotta utolsó ülését, az összes pártok egyhangúlag hozzájárultak ahhoz, hogy a német kormány megfelelő összeget folyósítson a károsultak és az áldozatok hozzátartozói részére.

A legutóbbi hivatalos jelentés szerint az áldozatok száma 145. Remélik, hogy ez a szám nem fog növekedni.

A bécsi zsidó vakok-intézetében erdélyi gyermekek is nyerhetnek elhelyezést

A bécsi zsidóság valóban példás szociális és jótékonyági intézményei között talán első helyen áll a vakok intézete: az Israelitisches Blinden-Institut.

A város periferiáján, a Hohe-Warten, egy gyönyörű kert közepén emelkedik egy kastélyszerű impozáns épület, a legszomorúbb emberpáriák, a vak zsidó gyerekek otthona. Csengésünkre egy nyomorék, pupos nő nyit ajtót, hályogos szeme tétován vonaglik, de mihelyt kiserőnk hangját hallja, barátságos mosolyra torzul arca és örömmel kiáltja: „Grüss Gott Herr Abeles!” Elvezet az irodába. Itt egy szimpatikus, intelligens fiatalember fogad minket: Löwenfeld ur, az intézet fáradhatatlan tanítómestere. A legnagyobb udvariassággal áll rendelkezésünkre, hogy megmutassa az egész intézetet.

Első utunk a tanterembe vezet. Mindenütt tiszta, gondosan öltözött gyerekek barátságos köszöntése fogad. Aztán bemutatják tudományukat: abszolút folyékonyan irnak, olvasnak, számolnak és az egész gyerek-hadban olyan csengő vidámság uralkodik, hogy az ember teljesen elfeledkezik szerencsétlen helyzetükről. Az intézetnek saját nyilvánosjogi iskolája van. Az iskola végeztével minden gyerek bekerül egy műhelybe. Az intézetnek van saját keféző, kosárfőző, órák, géphímző, asztalos és faragó műhelye. A cél ugyanis az, hogy ezeket a szerencsétleneket, akik a legfontosabb érzékszervüktől meg lettek fosztva, mentse meg az életnek és a társadalomnak. Ne legyenek eltartottak és koldusok, hanem produktív, megelégedett emberek.

Végigmegyünk a műhelyeken, mindenütt példás rend és fáradhatatlan munka. Vak lányok, fiúk olyan biztonsággal járnak-kelnek és dolgoznak, hogy az embernek egy pillanatil sem jut eszébe, hogy ezek „gyámoltalan vakok”. Azonban a legcsodálatosabb, amit itt látunk, az

az agyagmintázó-műhely. Gyerekek, kik soha formát nem láttak, kiknek ugyszólván nincs térérzékük: testeket alkotnak. Szinte hihetetlen, hogy némelyben milyen szobrász tehetség szunnyad. Egy serdülő gyereket látunk, ki megmintázta „a fájdalmat”. A gyerekek 8 éves korában, a pogromok alkalmával kiszúrták a szemét. Az agyagban a saját arevonásait mintázza. Ennek az arenak a borzalmas fájdalma szinte a velőig hat.

Van aztán néhány zenész. Bemutatnak nekünk egy Ungár Imre nevű pesti származású fiút. A bécsi zeneakadémián egészen rendkívüli zenei zseninek tartják, kiről még sokat fog hallani a világ. Kérésünkre hihetetlen odaadással játsza a legszebb Beethoven és Chopin-darabokat. Ezenkívül van az intézetnek még egy magyarul beszélő növendéke, egy Diamantstein nevű hunyadi származású gyerek. Szegény fiú, melegen szoritja meg kezemet, mikor megtudja, hogy az ő vidékéről jövők.

Vezetőnk elmondja, hogy ez az egyetlen zsidó vakok-intézete. 1871-ben alapították és most úgy ki van építve, hogy 50 vak gyerek iskolai és szakkiképzéséről gondoskodik. Az internátusban szigorúan rituális ellátásban és zsidó nevelésben részesülnek. Valóban bámulatos az az áldásos munka, mit ez az intézet végez.

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozónak sikerült az intézet vezetőségével egy állandó kapcsolatot teremteni, melynek révén néhány erdélyi vak zsidó gyerekek is ingyenes és mérsékelt díjazású felvételt biztosított. A vak zsidó gyerekek hozzátartozói, kik ilyen helyre igényt tartanak, forduljanak kérvényükkel az Erdélyi Zsidó Árvagondozó, Str. Paris 36. alatt levő központi irodájához és kérésük rövidesen elintéztést nyerhet.

Kun Adalbert

Hirdessen az Uj Keletben

Minden reklamnál többet ér a
„DREHER-HAGGENMACHER”
SÖRÖK
 országosan elismert kiváló minősége

Hogy

(Bécs, július 11.)
 Marek Emil, a lottija, akinek tuuk, újból újra megoperá genyesedik és okozott. A ho gyulás is lé megátamada. megemlékezésü keretjére saját mát”, egy-egy baltát.

Au megö

London, júli véleményét óri újabb politikai irországi igazs A merénylet az az ir függetlens mindenkori igaz főt képviseli a folyásról Dubl Higgins iga délután feleségé Amikor az aut éppen le akarta egy másik auto Az autóban, am három ismeretele auto mellett ell sürtüzet adtak jára, aztán elt gins villájában

A néme A francia n

(Páris, július 11.)
 Amint már jelent visszaérkezett Pá vitte át a La Ma ez volt Drouhin é A próbarepülé pénteken minden geti reptülötérén. amerikai újságíró próbarepülés után hogy most már v minden körülmény lumbiával az óce irányban.

Az a hír, ho szegődött és a Fa struált gépe helye kísérlni az óceán sajtóban óriási fel

A baloldali la valót azon, hogy Levine anyagilag gadtá el és azt ir kétségtelenül nagy pilótát választott ugylátszik még tö hez. Ezzel szembe álláspontja, hogy francia pilótának és francia motorre

Az „Echo de közöl, amely szerin nek a Berlin—n utra, amelyet né német legénysége Franciaország Paris — hogy a

Társas
 is alig járhat az csunya kéz, hónalj. A Sudor nevű sze szüntet. 1 üveg ár szertár Cluj.

Hogyan élnek a bécsi szenzációs perek felmentettjei

(Bécs, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Marek Emil, a szenzációs biztosítási per vádlottja, akinek ügyével mi is bőven foglalkoztunk, újból súlyos beteg lett. Csonka fellátát újra megoperálták, a seb azonban tovább genyvesedik és veszedelmes csontthártyagyuladást okozott. A hosszú fekvés következtében vesegyulladás is lépett fel, sőt a fekvés tüdejét is megálmadta. Marek a napokban védőjének megemlékezésül fényképet adott, melynek keretjére saját kezével rajzolta fel „szimbólumát“, egy-egy levágott lábat, favágótékát és baltát.

Grozavescu Nelly egy rokonának neulengi birtokán időzik. Betegen, de teljesen apatikusan fekszik fekvőszékének párnái között. Apja, Kövesdy és első férje, Caltim ezredes, az egyedüli látogatók, akiket fogad. Gyermekeit Grozavescu édesanyja neveli.

Wimpasinger James munkanélküli segélyből és kiadó szobájának béréből él. Körülbelül hét személy jár állandóan ágyra abban a szobában, ahol egykor agyonütött feleségét találták meg. Gyerekeit a bécsi árvaházban helyezték el. Pruscha Franciska újra cselédleány lett. Mos és padlót tisztít.

Automobilos merénylők hét lövéssel megölték Higgins írásgazságügyminisztert

A hatóságok sinnefinista bosszúnak minősítik a gyilkosságot

London, július 11. Az angol sajtót és közvéleményt óriási izgalomban tartja az a legújabb politikai merénylet, amelynek Higgins írásgazságügyminiszter esett áldozatul. A merénylet annál súlyosabban esik latba, mert az ír függetlenségi alkotmány értelmében a mindenkorai igazságügyminiszter magát az államfőt képviseli a dominiumban. A merénylet lefolyásáról Dublinból a következőket jelentik:

Higgins igazságügyi miniszter szombaton délután feleségével sétaautózást tett a városban. Amikor az autó a miniszter villája elé ért és éppen le akartak szállani, szédületes sebességgel egy másik automobil száguldott el mellettük. Az autóban, amelynek a száma le volt takarva, három ismeretlen ember ült és amikor a másik autó mellett elhajtottak, revolverrel valószínű sűrűtüzet adtak le az igazságügyminiszter kocsijára, azután eltűntek. A lövések zajára a Higgins villájában tartózkodó Hogan és Gilliam

miniszterek kirohantak az utcára és a minisztert vérbeforolva találták az autóban. Felesége, aki mellette ült, csodálatos módon sértetlen maradt.

Higgins hét lövés taláta. Az egyik golyó a jobb fülén keresztül a fejébe hatolt. A miniszter, bár tudta, hogy halálosan megsebesült, nyugodtan tette meg végrendekezését és az elősiető pap feladta neki az utolsó kenetet. A lapok szerint Higgins utolsó szavai ezek voltak:

— Nem tudom, hogy miért lőttek le... Ugy érzem, meghalok... Mindig az ír nép javáért küzdöttem. Megbocsátok a merénylőknek.

Dublinban és környékén a rendőrség erélyes nyomozást indított. Azt gyanítják ugyanis, hogy a merényletet sinnefinisták követték el bosszúból, mert Higgins igazságügyminiszter-sege alatt hetvenhét sinnefinista felkelőt kivégeztek.

A németek is át akarják repülni az óceánt

A francia nacionalista sajtó fel van háborodva, hogy Drouhin amerikai gépen akar repülni

(Páris, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Amint már jelentettük, Levine a Miss Columbian visszaérkezett Párisba. A repülőgépet Drouhin vitte át a La Manche-csatorna felett Londonba és ez volt Drouhin első próbautja.

A próbarepülés teljesen sikerült és a repülőgép pénteken minden baj nélkül ért földet a lebourgeti repülőtérén. Levine és Drouhin az utra egy amerikai újságíró is elkísérte. Drouhin a sikeres próbarepülés után a leghatározottabban kijelentette, hogy most már végleg döntött és a francia pilóta minden körülmények között megkísérli a Miss Columbiával az óceán átrepülését páris—newyorki irányban.

Az a hír, hogy Drouhin Levine szolgálatába szegődött és a Farman-gyárnak erre a célra konstruált gépe helyett a Miss Columbiával fogja megkísérlni az óceán átrepülését, a francia nacionalista sajtóban óriási felháborodást keltett.

A baloldali lapok nem találnak semmi kivetnivalót azon, hogy Drouhin a két ajánlat közül Levine anyagilag sokkal kedvezőbb ajánlatát fogadta el és azt írják, hogy Franciaország számára kétségtelenül nagy dicsőség, hogy Levine francia pilótát választott második óceáni utjához, akihez ugyilátszik még több bizalma van, mint Chamberlinhez. Ezzel szemben a nacionalista sajtónak az az álláspontja, hogy a Páris—newyorki utat először francia pilótának kellene megtenni francia géppel és francia motorral.

Az „Echo de Paris“ hosszabb berlini táviratot közöl, amely szerint a németek teljes erővel készülnek a Berlin—newyorki leszállás nélküli óceáni utra, amelyet német gépen német motorral és német legénységgel akarnak megtenni.

Franciaország szége, — írja az Echo de Paris — hogy a Páris—newyorki utat amerikai

Társaságba

is alig járhat az olyan ember, ki kellemtelen és csunya kéz, hónalj, vagy büzös lábizzadásban szenved. A Sudor nevű szer néhány nap alatt mindent megszüntet. 1 üveg ára 30 lej. Főraktár: Dr. Biró gyógy-szertár Cluj.

repülőgép fogja megtenni először és hogy akadt francia pilóta, aki a nemzeti ügyet elárulva, amerikaiak zsoldjába szegődött.

A lap szerint Chamberlin kijelentette, hogy azért nem vesz részt a Miss Columbia visszarepülésében, mert biztosra veszi a kísérlet kudarcát. Chamberlin azon a véleményen van, hogy a Columbia akciósugara nem terjed túl a haterzer kilométeren, már pedig az ellenszél számbavételével Párisból Newyorkba menet több, mint haterzer kilométeres akciósugara repülőgépre van szükség.

Pergamen és vajpapír

minden mennyiségben
LEPAGE
papirosztály
Kolozsvár.
Kérjen ajánlatot!

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt minden elfogadható áron árusít az Ideal kalapszalón

a legújabb filz kalapok óriási választékban Cluj, Regele Ferd. 8.

Tennis-nadrág 500 L.

Vászon-öltönyök

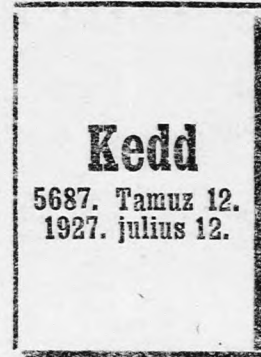
Lüster-saccók

NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruhaza, Piata Unirii 14.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naplár

Palesztina erdői

Felhívás minden cionistához

Tamuz huszadikán lesz Herzl Tivadar halálának évfordulója. A vezér emlékét méltóbban és hatásosabban nem tudjuk megünnepelni, mint azzal, hogy az ós-uj hazában fát ültetünk, ózondussá tesszük Erec Jisráél levegőjét, egészséget árasztunk fölötté és az ország gazdasági életébe új áramot viszünk.

Erec Jisráél hegyei, az ország, amelyben prófétái megértéssel ujjáéledni látta a zsidó népet, kopárak és sivarak. Csak amióta Herzl Tivadar eszméi plántálódtak a szívekbe, lombosodnak kertek és erdők az ós-uj hazában.

Ezek az erdők Herzl élő emlékfái!

Tamuz huszadikán minden akcióját szenteljük a vezér emlékének olyképen, hogy minden akciót a Keren Kajemet érdeje javára szánjuk. Ünnepi rendezvényekre legalkalmasabb július tizenhetedike, vagy július 25-ike. E napokon lehet kerti ünnepélyeket, nagyszabású kirándulásokat, több vidéki csoport kirándulását megrendezni és ezeken énekekkel, szónoklatokkal, szavalatokkal méltatni Herzl jelentőségét. E napon gyászünnepségeket is lehet zárt helyiségben rendezni.

A palesztinai erdő jelenti számunkra, hogy Erec Jisráél ismét a régi termő és festői szépségű ország lesz. Ma még a kezdet kezdetén vagyunk és sok ezer fát kell ültetnünk, amíg az ország kopár hegyei erdők által borított sűrű fáktól lesznek árnyékoltak.

Egy faadomány háromszáz lej. Száz fa egy kert, ezer fa egy liget. Az első bázeli kongresszus harmincadik évfordulóján és a Keren Kajemet Lőjiszrael jubileumán mindenki, aki zsidó ideálokért lelkesedik, a Herzl-napon ajándékozzon egy fát a Herzl-erdőre!

— Változtatlanul jói érzi magát a király.

Bukarestből jelentik: A „Lupta“ jelenti, hogy a király állapota változatlan. Néhány nappal ezelőtt, amikor Szinájában kissé hűvösebb volt az időjárás, az uralkodó meghűlt, de azóta ismét teljesen rendbejött, az elmúlt éjjel zavartalanul aludt és kielégítően táplálkozik. Balif, a koronajavak igazgatója Párisba utazott.

— A Barisszia Herzl-gyászünnepélye.

Július 17-én rendezi meg a kolozsvári Barisszia gyászünnepélyét a zsidóság örök vezére, a cionizmus megalapítója: Herzl Tivadar halálának huszonhároméves évfordulója alkalmából. Az ünnepélyen dr. Fischer Tivadar fogja az emlékbeszédet tartani.

Kinzó aranyeres panaszait biztosan csak a

HAEMORSAN szünteti meg

— Jéghegybe ütközött egy angol gőzös.

Londonból jelentik: Az Amerika felé haladó Montcal gőzös utközben összeütközött egy uszó jéghegygel. A hajón óriási pánik keletkezett. Sokan elájultak az ijedelemtől, mások a vízbe ugrottak, vagy pedig beszállottak a mentőcsónakokba, mert azt hitték, hogy a hajó elsüllyed. Ezalatt a hajó parancsnoksága átvizsgálta a gőzöst és kiderült, hogy az összeütközés következtében csak az egyik csavarszárny törött el, a hajótestnek azonban semmi baja nem történt. A vízbeugrott embereket csak nagy iggyel-bajjal lehetett a tengerből kihalászni.

Közgazdaság

Tőzsde

A piac ma valamivel szilárdabb volt, a kereslet megélénkült

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3103—3140	—	—	491 ¹ / ₂	3130	11041	13670	650	1925
Newyork ...	160—162	519 ³ / ₄	519 ⁵ / ₈	2554	162	57370	71030	3375	—
London	790—792	2522 ⁷ / ₈	2522 ³ / ₄	12402	700	2785 ¹ / ₂	3448 ¹ / ₂	16395	48550
Páris	645—650	2034 ¹ / ₂	203450	—	637	2247 ¹ / ₂	2780 ³ / ₄	13235	391 ¹ / ₂
Milano	895—900	2832	2827 ¹ / ₂	139	889	3125	3861	18445	544 ¹ / ₂
Prága	481—483	1540	1539 ¹ / ₂	—	482	169975	2104 ¹ / ₄	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	2835—2845	9055	9057 ¹ / ₂	—	23 ³ / ₄	—	12373	58962	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	914	—	290	1008 ³ / ₄	1248 ¹ / ₄	5951	176
Bukarest ..	—	327	325 ¹ / ₂	1600	—	358	440	2125	63
Varsó	—	58	58	—	1830	6415	7932	37812	—
Bécs	2285—2295	73 ¹ / ₈	7310	—	2290	8073 ³ / ₄	—	47575	—
Berlin	3850—3860	123 ¹ / ₈	12311	—	3865	13597	16829	799 ¹ / ₂	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 325¹/₂, Páris 1600, Budapest 358, Bécs 440, Prága 2125.

Románia bankjegyforgalma. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala kimutatása szerint Románia bankjegyforgalma június 25-ével 21 milliárd 022.382.625 lejről 21.031.786.211 lejre emelkedett.

Angliában emelkednek a szénárak. Berlini jelentés szerint Angliában a szénárak nagyarányú emelkedése tapasztalható. Az emelkedést főleg az idézte elő, hogy az elmúlt 5 hónap folyamán, mintegy 160 angol bánya csökkentette üzemét az általános gazdasági viszonyok és a szénkonjunktúra rosszabodása következtében.

Rohamosan apad Jugoszlávia állatállománya. Belgrádból jelentik: A jugoszláviai általános gazdasági krízis az állattenyésztés terén is érezteti hatását. A földművelésügyi minisztérium legutóbbi statisztikát állított össze az állattenyésztés viszonyairól, amelyből kitűnik, hogy az állattenyésztés Jugoszláviában teljes stagnálásnak indult. A kimutatás alábbi táblázata érdekesen szemlélteti az állatállomány változásait: 1914-ben 4,700.000 marha, 1,170.000 ló, 3,700.000 sertés, 9,800.000 juh, 2,700.000 kecske, összesen 22,600.000. 1926-ban 3,768.135 marha, 1,106.142 ló, 2,802.353 sertés, 7,906.808 juh, 1,810.669 kecske, összesen 17,394.109.

Készül az új tőzsdetörvény. Bukarestből jelentik: A tőzsdetörvény előkészítésére kiküldött bizottság összeállította a tervezetet, sőt ezt már Bratianu Vintila is átnézte és jóváhagyta. A tervezetet elküldik véleményezés végett a bukaresti tőzsdetanácshoz és még valószínűleg ősszel a parlament elé terjesztik.

Pántvas-kartell alakult Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A vitkovicei vasművek vezetése alatt Ostrauban hideg pántvas-kartell alakult, amelyben a vitkovicei vasműveken kívül még néhány kisebb üzem is részvesz. A kartell jelenleg Prágában közös eladóhely létesítése ügyében tárgyalásokat folytat.

Lengyelországba tilos a gabona és a liszt bevitel. Varsóból jelentik: A lengyel minisztertanács rendeletet adott ki, amely szerint szeptember elsejéig Lengyelországba sem gabonát, sem lisztet nem lehet bevinni.

A magyarországi terméskilátások. Budapestről jelentik: A magyar földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a magyarországi buzatermés ezidén 18 millió 725 ezer méter-mázsa lesz, a múltévi 20 millió 387 ezer és az előző öt év 16 millió 272 ezer méter-mázsa átlagával szemben. A terméseredmény tehát 8 százalékkal rosszabb, mint a múlt évi, de 15 százalékkal jobb, mint a legutóbbi öt éves átlag. A rozstermés a múlt évi 7 millió 900 ezer méter-mázsaival szemben csak 6 millió 483 ezer méter-mázsa, tehát a múlt évvel szemben teljes 19 százalékos rosszabbodás mutatkozik, de rosszabbodás mutatkozik a legutóbbi öt év átlageredményével szemben is.

Danksagung

an Ihre Hochwohlgeboren Herrn Brüdern Lipot und Ede Majorovics aus Dej die **לעילוי נשמת אביהם משה יעקב דוב בן משה יעקב דוב (נפטר ה' סיון תרפ"ו)** den Betrag von Lei 5000.— zu günstigen der hiesigen Gewerbe Jeschiwa als קמת קרן stifteten.

Die Leitung der Gewerbe Jeschiwa leled

Hirdessen az Uj Keletben

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Billér-esték a Magyar Színházban. Budapest leghíresebb, legünnepeltebb operette primadonnája Biller Irén, akinek egy-egy fellépéséért valószínűleg versenyeznek a budapesti színházgatók, néhány nap múlva Kolozsvárra érkezik, hogy három estén fellépjen a Magyar Színházban. Pénteken legragyogóbb szerepében, a „Nebántsvirág“-ban fog fellépni. A kritika és a közönség mindenütt, ahol ezt a szerepet játszotta, lelkesedéssel állapította meg, hogy Pálmay Ilka óta nem volt a magyar színpadnak elragadóbb „Nebántsvirág“-ja, mint Biller Irén. Szombaton este a „Muzsikus Ferkó“-ban folytatja vendégszolgálatát s vasárnap este a „Nótás kapitány“-ban bucsuzik Biller Irén. Jegyeket már lehet váltani mind a három Biller-estére a Magyar Színház elővételi pénztáránál 9 órától 1 óráig.

MŰSOR:

Péntek: Nebántsvirág. (Biller Irén vendégszolgálatával. Tolnay Andor föllépésével. Sorozatszám: 411.)
Szombat: Muzsikus Ferkó. (Biller Irén vendégszolgálatával, Tolnay Andor, Ihász Aladár föllépésével. Sorozatszám: 412.)

Vasárnap d. u. 6 órakor: Akácsvirág. (Neményi Lili, Tolnay Andor, Ihász Aladár föllépésével. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 413.)
Vasárnap este fél 9 órakor: Nótás kapitány. (Biller Irén bucsu föllépésével. Sorozatszám: 414.)

Láb-ápolókrém és Láb-izzadás elleni

sz. Este lábviz után egy mogyorónyi nagyságú Csanda-féle PODOLO-lal lábat jól bemaszírozza s ezzel egy csapásra megszüntette a legmakacsabb lábizzadást, kellemetlen szagot, égető érzést, puffadtságot. Lábat üdén, frissen tartja, a járást végelátni kellemessé teszi. Hatása utólráhetetlen. Ara 35 Lei.
Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban. Készíti Csanda-gyógyszertár, Oradea

Nemcsak a kereskedőknek, hanem az iparosoknak gyárosoknak is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujban az Uj Kelet könyvosztályában. — Mármarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea-maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

3 könyv:

Dr. Philipp Paneth érdekes, vonzó könyve a néhai nagy erdélyi országos főrabbi: **Mareh Jecheskel** életéről és családjának elágazásáról a mai napig. Egyben felöleli az egykorú erdélyi zsidóság történelmét.

Rabbenu Jecheskel

Ára füzve 175 lei, kötve 225 lei.

Leopold Hiehler:

Der Sohn des Moses Mautner

Regényes történet a bécsi zsidók életéből. Ára füzve 135 lei, kötve 185 lei.

Hatvany Lajos:

Urak és Emberek

(Két kötetben.) Regény a 18—19. század magyar zsidójának életéből. — Ára 510 lei.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen
 biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdös-patak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és כשר ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek Naponta tér-és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig
 Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Neanda-Mare

Jacobus
 kelmefesték
 felgyapju gyapok
 felselyem kelmek
 festesere
 Vezetékpvizselet Romániában
IS KOFFLER & Co
 Budapest, Orlutz N°5

A
Kadima-nyomda
 csak izléses és szép nyomtatványt szállit
 *
 Cluj, Str. Baron L. Pop 10
 Telefon 9-77

APRÓHIRDETESEK
 Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Allástkeresőknek 20% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Házvezetőnök figyelmébe
 Ajánlok Erdélyszerte elismert שמרענא ארט. כשר a nagyváradi rabbinárus által Hechscherrrel ellátott, legtisztábbban kezelt és frissen olvasztott **libazsirt**
Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
 Cuza Voda 6.

Intelligensebb német gyermekleány kerestetik jó fizetés és családi elbánás mellett, Diamant Adolf Negrsti, jud. Satmar. 2898

Eladó jó karban levő iróasztal Kossuth Lajos-n. 22 csemege-üzlet.

Keresek közel a belvároshoz egy szoba konyhás lakást, „magas árat” fizetek. Cim a „Fraternitas”-nyomdában.

Nagy raktárkészlet miatt elad legdivatosabb **női kalapokat 250 leitől.**
 Női és férfi kalapokat

gyárt, fest, tisztít és formál legjutányosabban és pontosan. Giradi és pagama kalapokat 24 órp alatt hófehérre tisztít **Hecht** kalapüzem, — Cluj Egyetem-u. 3. sz. Flókja Dej, Kovács S.-u. 1.

Metropoltól félperenyire egy félig kész ház eladó. Ertekezni Str. Baron L. Pop 10. sz. Fraternitas-nyomda.

Eladó belvárosban főúton egy jóméneteli jó vevőkörrel rendelkező fűszer és csemege üzlet családi okokból. A ajánlatok „Biztos megélhetés” jelíggel a kiadóban

צו פערקויפן אין ספר תורה נאמן נייא מיט גרויסע בוכשטאבען פֿאַן סופר מומחה וויש 42 שימן 1 עמודים ווייסע פארמעט 21 צאל 5 לענגע. אנפראגען ביים Uj Kelet.

Elsőrangú ajourgép olcsón eladó. Berlini, Oradea Str. Principele Carol I. 2896

 Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárola
Tacâmul
 ezüstáru és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel**, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Targu-Mures, főtér legjobb helyén 20 év óta fennálló divatüzlet berendezéssel, áruval, esetleg anélkül is eladó. Cim a kiadóhivatalban

Géphimzést olcsón vállalok. Házhoz is elmennék. Vasút-utca 1. — Jammer Szerén.

Legjobban tisztít férfi száma-és pa nama-
kalapokat FEHÉR
 Str. Memorand. 21 (v. Unió-u.)

A legelterjedtebb és legnépszerűbb zsidó történet rendkívül olcsó áron

Heinrich Graetz:

Volkstümliche Geschichte der Juden

Halbleinb. 3 Bde

550 Lei
 és portóköltéség

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Gyermekének
 könyvet vegyen vizsga-ajándéku. 10 zsidótárgyu könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gólsz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:
 Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
 Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidó gyermekek részére) (75 helyett) 55
 Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)..... 50

Az olcsó könyvespórt és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portóköltéség.
 Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

szervezt hivatal 5
 Cluj-Kolozs L. Pop (Bra
 Tel
 szerk. és 9
 Sz. N. Sz.
 Egyes szám
 dvaron és
 Bukarestbe
 1927 juliu
 Csütört
 ország. M
 választott
 iparkamar
 temi tanác
 tületeknek
 tudni, mi
 zésnek, de
 nek el eze
 párt döntő
 semmit.
 A liber
 magának a
 lyennel E
 delkezett
 bukaresti
 méről és
 lönöskeper
 trálják. A
 nak, hogy
 a választás
 neki az el
 eredménye
 táris rend
 mány tuls
 hiba az is
 enyésző,
 minisztere
 többsége
 is egészsé
 Igy áll
 olyan nag
 sokból és
 minden eg
 szükséges
 erősnek ér
 mányozzon
 meglehető
 kodva, ké
 pillanatban
 választások
 niában ni
 tási rend
 mandátum
 amelynek
 országban,
 szóhoz ser
 lőjük sem
 Ezért
 egy külön
 kormányzo
 átvetheti
 kormányzo
 nem azt a
 gek felé
 liberális p
 adott hely
 rális polit
 liberálisok
 ha erre a
 kozna, m
 esetén ne
 egy esett
 kényyszer
 a többség
 Bratia
 a titka. H
 a kollabor
 cessoriokat
 dekében.
 és Maniu
 tianu Jon
 tásknak
 párt még
 között a
 a ponton
 borációs